

TAYFUN YALÇINTAŞ

Akıl Oyunları

5. Sınıflar için

5.SINIF AKIL OYUNLARI

©Tudem Eğitim Hiz. San. ve Tic. AŞ
1476/1 Sokak No: 10/51 Alsancak / Konak / İZMİR

YAZAR: Tayfun Yalçıntaş
DÜZELTİ: Merdiz Yetişen
DİZGİ VE GRAFİK: Tudem Grafik Ekibi

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. km Başkent OSB 22. Cadde No: 6 Malıköy / ANKARA
0 312 284 18 14

ISBN: 978-605-69329-8-4
YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 45041
MATBAA SERTİFİKA NO: 16031

Tüm hakları saklıdır.
Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

KİTAP HAKKINDA

Elinizdeki kitapta sorular zorluk derecelerine göre düzenlenmiştir.

Sarı sayfalar, eğlendirici, akıl yürüterek çözümlenecek, daha kolay sorulardan oluşmaktadır.

Mavi sayfalar, biraz daha zorlayıcı ve düşünceye dayalı ama yine eğlenceli sorulardan oluşmaktadır.

Kırmızı sayfalar, zorluk derecesi biraz yüksek sorulardan oluşmaktadır.

Kitaptaki tüm soruların çözümleri kitabın sonunda çok geniş olarak verilmiştir.

Soruları çözerken çözümlere en sonunda bakınca, çözümlerin de size çok şey öğrettiğini göreceksiniz. Sorunun yanıtı değil sorunun geniş çözümü hedeflenmiştir.

Tüm sorularda genel özellik şudur:

Çözdüğünüz bir soru sizi çok sevindirmesin veya çözemediğiniz bir soru sizi üzmesin. Çok kolay bir sorunun içinden çıkamayabilirsiniz ya da zor bir soruyu da kolayca çözmüş olabilirsiniz. Burada amaç, doğru düşünmek, akıl yürütmek ve beyninizi çalıştırmaktır.

Artık kitabı tanıdınız. Sıra kitabın içine girmeye geldi.

Hepinize başarılar dileriz.

ZEKÂ ve AKIL

Zekâ, soyut ve somut nesnelere arasındaki ilişkiyi kavrayabilme, soyut düşünme, muhakeme etme ve zihinsel işlevleri uyumlu şekilde bir amaca yönelik olarak kullanabilme yeteneğidir. Zekâ, kişinin doğuştan sahip olduğu, kalıtımla kuşaktan kuşağa geçen bir özelliğidir. Deneyim, öğrenme ve çevreden kaynaklanan etkenlerle biçimlenir.

Zekânın ince zekâ, kıvrak zekâ ve matematiksel zekâ gibi bölümleri vardır.

İnce zekâ, ince düşünüş becerisidir. Karşımızdakine bir şeyi demek değil de “demek isteme” yeteneğidir. Kıvrak zekâ, hızlı düşünme becerisini ifade eder.

Matematiksel zekâ ise bilimsel düşünme, objektif gözlem yapma, elde edilen verilerden sonuç çıkarma, yargıya varma ve hipotez kurma yeteneklerini içeren bir zekâ türüdür.

Matematiksel zekâyâ sahip kişiler, matematik ve bilimsel konulardan hoşlanır ve benzer şeyleri eleştirmede, karışık şekilleri anlamlandırmada, problem ve bulmaca çözümede başarılıdır. Sayıları akılcıca kullanma ve sebep - sonuç ilişkisini kurabilme yeteneğine sahiptir. Bu zekâ türündeki kişiler, zihinden işlem yaparlar. Muhakeme ve sorgulama güçleri yüksektir. Matematik hesapları ile ilgili işlemleri yapmaktan zevk alırlar. Kısacası, matematiği zekâlarıyla kullanırlar.

Zekâ ile ilgili saptamalarımızı yaptık. Şimdi de biraz “akıl” dan bahsedelim.

Akıl, insanın doğru ile yanlış, iyi ile kötüyü, güzel ile çirkini, gerçek ile sanalı ayırabilme; düşünce ve görüşlerini her konuda belirtebilme yeteneğidir.

Zekâ gelişiminin ve sağlığının en önemli yolu, herhangi bir problemi dikkatle incelemek, mantık ve matematik konularından düzenli yararlanmaktır. İşte size zekânızın sağlık ve gelişimine yardımcı iki soru:

1. Esra, derecesi en iyi ve en kötü olan yüzücüler arasında 12. sıradadır. Buna göre Esra'nın bulunduğu yüzme takımında kaç yüzücü vardır?
2. $7 \equiv 4$; $6 \equiv 4$; $5 \equiv 3$; $3 \equiv 2$; $2 \equiv 3$

Yukarıdaki iki sayı arasına konan ($\equiv$) işareti, bir şifrelemeyi anlatmaktadır. Aynı şifreleme $1 \equiv ?$; $0 \equiv ?$ için de geçerli ise, uygun sayıları bulunuz.

Bu ve benzeri zekâ sorularını çözemeyebilir veya kolayca çözebilirsiniz. Ama, her iki durumda da beyninizi çalıştırmak için zorladınız değil mi? Çözemediğiniz zaman kendinize kızdınız, bazen de soruyu hazırlayana veryansın ettiniz.

İşte kitabımın amacı da bu. Sizi önce zorlamak, sonra soruyu çözerken akıl ve zekânızı en iyi biçimde kullanmanızı sağlamak.

Hepinize zihin açıklığı ve sağlığı dilerim.

Tayfun Yalçıntaş

YAZAR HAKKINDA

Tayfun YALÇINTAŞ

Aydın doğumlu yazarımız, ilk ve orta öğrenimini babasının öğretmenlik mesleği nedeniyle Aydın'ın çeşitli köylerinde ve ilçelerinde tamamlamıştır. Aydın Lisesi'ni ve Antalya Aksu Öğretmen Okulu'nu bitirmiştir. Yazarımız, 1972 - 1973 öğretim yılında Bursa Eğitim Fakültesi Matematik Bölümünü bitirdikten sonra, Eskişehir Anadolu Üniversitesinde Matematik Lisans derecesini elde etmiştir.

Yazarımız Çankırı Kız Öğretmen Okulu, Akhisar Lisesi ve Buca Lisesi'nde Matematik öğretmeni olarak görev yapmıştır. 1979 yılında resmi görevinden ayrılarak dershane öğretmenliğine başlayan yazarımız öğretmenliği sırasında birçok matematik ders kitabı yazmıştır. Yazarımız evli ve 2 çocuk babasıdır.

Tudem Yayın Grubu'ndan çıkan kitapları :

1. ve 2. sınıflar için Akıl Oyunları
3. sınıflar için Akıl Oyunları
4. sınıflar için Akıl Oyunları
5. sınıflar için Akıl Oyunları
6. sınıflar için Akıl Oyunları
7. sınıflar için Akıl Oyunları
8. sınıflar için Akıl Oyunları

SARI SAYFALAR

1. Boks Turnuvası.....	9	40. Alsu'nun Yaşı.....	25
2. İlginç Hesap	9	41. Aritmetik Ortalama.....	25
3. Kitaplık.....	10	42. Zar Zor Bir Soru.....	26
4. Anlamsız Anlamlı	10	43. Ne Yazıyor?.....	26
5. Sayı İlişkisi.....	11	44. Örüntü	26
6. Haftanın Günleri.....	11	45. Sayı - Harf Dizisi.....	27
7. Kaç Sekiz	11	46. Zıpır Soru	27
8. İki Yarışçı	12	47. Garantili Çekim	27
9. Rakamsal Değişim.....	12	48. Biraz Zor Şifre	28
10. Güzel Cümle	13	49. Ali'nin Kardeşleri.....	28
11. Kurallı Kare.....	13	50. ABC Sayıları	29
12. Kaçınıcı Çekiliş	13	51. Tren.....	29
13. İlginç İndirim.....	14	52. Kaç Maç?.....	29
14. Ondalık Harfler	14	53. Çikolata Paylaşımı.....	30
15. Torbada Toplar.....	15	54. Nasıl Bir Kural Var?.....	30
16. Yine Dizi.....	15	55. Dikkat	31
17. Televizyon.....	15	56. Uçan Kuşlar.....	31
18. Kuyruk Sorusu.....	16	57. Yutan Eleman.....	31
19. Otobüs Yolcuları.....	16	58. Örüntü Sorusu	32
20. Tarihi Bilgi	17	59. Bir Garip Dizi	32
21. Ağaç Kuru İken Kesilir.....	17	60. Çay Partisi.....	33
22. Portakal Sayısı.....	18	61. Karpuz - Kavun.....	33
23. Nasıl Bir İlişki Var?.....	18	62. Bir Garip Sayı Dizisi.....	33
24. Kare Sayısı.....	18	63. Alan Hesabı	34
25. Dolu Bardak, Boş Bardak.....	19	64. Sihirli Dikdörtgenler.....	34
26. Aradaki Bağlantı.....	19	65. Sayı Koleksiyonu.....	35
27. Zihinden Hesap.....	20	66. Çapraz Örüntü	35
28. Görkem'in Yaşı	20	67. İndirim - Zam.....	35
29. Kaç Yolcu?.....	20	68. Kaç Kişi Yarıştı?	36
30. Tahmini Hesap	21	69. Yolun Uzunluğu.....	36
31. Kurnaz Osman	21	70. Şifreleme.....	37
32. Çevre Uzunluğu.....	22	71. Can'ın Notları	37
33. Muazzez Anneanneninin Yaşı.....	22	72. Üçgenler.....	37
34. Kolay Bir Örüntü	23	73. Eğlenceli Soru.....	38
35. Yanlış İşlem.....	23	74. Karelerdeki Sayı İlişkisi.....	39
36. Çikolata Sever misiniz?	23	75. Dikkatinizi Ölçelim.....	38
37. Maç Kaç Kaç?	24	76. Kaç Kare Var?	39
38. Paskal Üçgeni	24	77. Ayrım Nasıl Yapıldı?.....	39
39. Sayıların Toplamı.....	25	78. Aynı Zorlukta Bir Dizi.....	39

MAVİ SAYFALAR

79. Test Sınavı	40	118. Çiçek Buketi	56
80. Kaç Kez Tebrikleşildi?	40	119. Bir Hatalı Toplama Daha	56
81. Yumurta Sayısı	41	120. Aklımdaki 3 Sayı	56
82. Halı Dokuma	41	121. FB-GS Basketbol Maçı	57
83. Koşullu Sayılar	41	122. Sihri Bozulmuş Kare	57
84. Test Soruları	42	123. Hangi Para Kime Ait	58
85. Aynı Ayda Doğanlar	42	124. Hakan'ın Bahçesi	58
86. İki Basamaklı Sayılar	42	125. Sayılar Nasıl Yerleştirilmiş	58
87. Penaltı Atışları	43	126. Hangi İl?	59
88. Çok Kolay Bir Soru	43	127. Doğru Cümleye Ne Denir?	59
89. Basamak Kavramı	44	128. Bir Sayı Sorusu Daha	60
90. Böyle de Soru Sorulur mu?	44	129. Kamil Bey'in Ticareti	60
91. Yine Alfabetik	44	130. Kare İçinde Kare	60
92. Üçüncü Durak	45	131. Ev Kirası	61
93. Otobüs Yolcuları	45	132. Böyle Bir Sınava Kim Hayır Der	61
94. Yaş Ortalaması	46	133. Kurnaz Bir Sayı Dizisi	62
95. Saklı Para	46	134. Kibrit Kutuları	62
96. Kovboy Filmlerini Sever misiniz?	47	135. Oldu Olacak Bir Dizi Daha	62
97. 2 Çember + 1 Dikdörtgen	47	136. Guguklu Saatler	63
98. Basamakları Farklı	48	137. Zar Oyunu	63
99. Bu Nasıl Toplama	48	138. Orta Nokta	63
100. Matematiksever Melis	48	139. Havuz Sorusu	64
101. Portakal Paylaşımı	49	140. Sıfır Sayısı	64
102. Eren'in Uğurlu Sayısı	49	141. Zor Ama Aslında Çok Kolay Bir Soru	64
103. Değişik Bir Sayı	50	142. 4 Kafadar	65
104. Okunuşlara Dikkat	50	143. Birler Basamağı	65
105. Tenis Takımı	50	144. Beş Basamaklı Sayılar	65
106. Palindrom	51	145. Can'ın Boncukları	66
107. Asal Sayılar	51	146. Dikkatini Ölç	66
108. Yuvarlanan Zarlar	52	147. Adım Sayısı	66
109. Esra'nın Kitapları	52	148. Ondalık Toplama	67
110. Bu ne Biçim Toplama	52	149. Eşkenar Üçgenler	67
111. Bir Palindrom Sorusu Daha	53	150. Çift Sayılar	67
112. Sınav	53	151. Askerlik Anıları	68
113. Hatalı Toplama	54	152. Ömer Hayyam Üçgeni	68
114. Kaç Kız Kaç Erkek	54	153. Funda'nın Bebekleri	68
115. Kaçar Lira	54	154. Nasıl Toplayacaksınız?	69
116. 16 Soruluk Bilgi Yarışması	55	155. Ondalık Hafler	69
117. Merdiven	55	156. TOEFL Sınavı	69

KIRMIZI SAYFALAR

157. Kesigen Yollar.....	70	196. Kibrit Çöplü Toplama.....	87
158. Bayram Baklavası.....	70	197. Kibritten Kesir.....	87
159. En Az En Çok.....	71	198. Burak Yılmaz.....	88
160. Baba Oğul.....	71	199. Futbol.....	88
161. Yine Basketbol.....	72	200. Uçak Yolcuları.....	89
162. Alfametik.....	72	201. Boks.....	89
163. Hatalı Çarpma.....	73	202. Heceler.....	89
164. Basamaklar.....	73	203. Hangi Kural?.....	90
165. Yanlış Hesap.....	73	204. Sayılar - Rakamlar.....	90
166. Ne Yazıyor?.....	74	205. Nasıl Yazıldı?.....	91
167. Sihirli Kare.....	74	206. Kaç Tane Sayı?.....	91
168. Hatalı İşlem.....	75	207. Sayı - Kare - Küp.....	91
169. Basamak Analizi.....	75	208. Yabancı Dil.....	92
170. Karpuzlar.....	76	209. Pantolon, Gömlek, Kazak.....	92
171. Dans.....	76	210. Kaç Kesim?.....	93
172. Aile Bireylerinin Yaşları.....	77	211. Kaç Küp Gerekir?.....	93
173. Fenerbahçe - Galatasaray.....	77	212. Gülsu ve Gülfer'in Paraları.....	93
174. Onur ile Oğlu Can.....	77	213. Toplama.....	94
175. İç İçe Daireler.....	78	214. Tahmin.....	94
176. Büyülü Kare.....	78	215. Değişik Bir Dizi.....	95
177. Dikkatli Ayırın.....	79	216. Geometri.....	95
178. Tek - Çift Sayılar.....	79	217. Altuğ'un Bilyeleri.....	95
179. İki Basamaklı Sayılar.....	80	218. Zihinden İşlem.....	96
180. Elma - Armut.....	80	219. Kaç Mektup?.....	96
181. Renkli Toplar.....	81	220. Tenis Seti.....	97
182. Turistik Gezi.....	81	221. Banka Hesapları.....	97
183. Saat Başı Çalan Saat.....	81	222. Sınıf.....	97
184. Yine Kare Sayısı.....	82	223. Taraftar Sayısı.....	98
185. Kaç Kişiler.....	82	224. Ya Say Ya Hesapla.....	224
186. İp Parçaları.....	83	225. Sihirli Kare.....	99
187. Kibrit Çöpleri.....	83	226. Hangi Kural?.....	99
188. Sayı Dizisi.....	83	227. Düğün.....	99
189. Erkek - Kız Kardeş.....	84	228. Basketbol Sever misiniz?.....	100
190. Toplar.....	84	229. Kümeler Ama Nasıl?.....	100
191. Ankara - İstanbul.....	85	230. Ondalık Çarpma.....	101
192. Ali Sami Yen Stadı.....	85	231. Nisan'ın Kumbarası.....	101
193. İç İçe Kareler.....	86	232. Bayramlık Giysiler.....	101
194. Kaç Kez Katlanır?.....	86	233. Puan Hesabı.....	102
195. Sayı - Harf Dizisi.....	87	234. En Küçük Sayı.....	102
		Yanıtlar ve Çözümler.....	103

BOKS TURNUVASI

Uluslararası bir boks turnuvası düzenleniyor. Kura usulüyle yapılacak eşleşmelerde, bir maç sonunda yenilen boksör elenmiş sayılacak ve turnuva dışında kalacaktır.

Bu koşullarda yapılan turnuva sonucu bir kişi şampiyon ilan edilecektir.

60 kg kategorisinde, 120 tane boksör kapışacaktır.

Şampiyon belirleninceye kadar, boksörler toplam kaç maç yapacaklardır?

İLGİNÇ HESAP

$$(İSTANBUL) \cdot \frac{1}{4}$$

$$(İZMİR) \cdot \frac{2}{5}$$

$$(MARDİN) \cdot \frac{1}{3}$$

$$(DİYARBAKIR) \cdot \frac{1}{2}$$

Üstte ilginç hesaplama var.

Hangi ilimiz anlatılmak isteniyor?

KİTAPLIK

Can annesinin ikazıyla, odasındaki kitaplarını toplamaya karar verir.

Ortalığı düzenledikten sonra, sıra kitaplarını kütüphanesinin raflarına sıralamaya gelir.

Can, kitaplığın rafına, ya 12 roman ve 20 ders kitabı ya da 18 roman ve 10 ders kitabı dizebilmektedir.

Can birden merak eder.

Acaba rafa sadece ders kitaplarını koymak isteseydi, raf kaç ders kitabı alırdı?

Can yanıtınızı bekliyor.

ANLAMSIZ ANLAMLI

Size bazı anlamlı veya anlamsız kısa sözcükler veriyoruz.

ZART
AL
ŞAM
ŞEM
UM
UMA
AZA

Bu sözcükleri uygun tamamlamalarla anlamlı duruma getirebilecek misiniz bakalım?

SAYI İLİŞKİSİ

- (9 , 28) → 74
 (26 , 15) → 82
 (42 , ★) → 206
 (□ , 33) → 154
 (★ , □) → ?

Üstteki sayı ikililerine uygulanan bir işlemle karşılarındaki sayılara ulaşılmıştır.

Ama nasıl bir işlemle?

Buna göre (?) yerlerine gelmesi gereken sayı kaç olmalıdır?

HAFTANIN GÜNLERİ

Haftanın art arda gelen beş gününü, gün isimleri söylemeden nasıl anlatırdınız?

Gülümsemek serbest!

Ama kızmaca yok!

KASIM 2017

Pt	S	Ç	P	C	Ct	Pz
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

KAÇ SEKİZ?

İ Ü K 8 Ç İ S S 8 E E K K İ 8 İ Z Z

Üstteki 18 kutucuğun içinde harfler ve rakamlar görüyorsunuz.

Sayı ve harf dizisinden üç sekiz çıkarınca geri kaç sekiz kalır?

İlginç sorunun yanıtını bulabilecek misiniz bakalım?

010

GÜZEL CÜMLE

İşte size sinir bozucu bir soru.

Şekildeki dairenin içinde güzel bir cümlenin harflerini karışık olarak verdik.

Onları birleştirip o güzel cümleyi bulabilecek misiniz bakalım?

011

KURALLI KARE

5	9	13	
21			33
		45	
A			B

Şekildeki 4x4 karesinin içine, sayılar, belli bir kurala göre yerleştirildi.

Öncelikle kuralı bulmanız gerekir.

Buna göre (A + B) toplamı kaçtır?

KAÇINCI ÇEKİLİŞ?

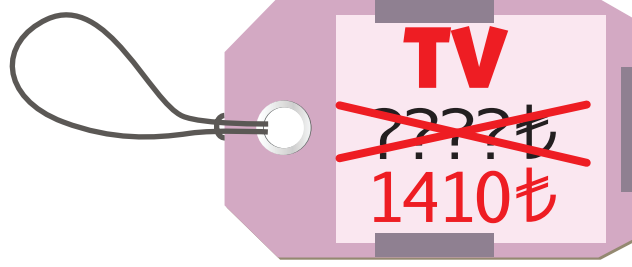
Yandaki kürenin içine 1, 2, 3, 4, ... , 99 sayıları toplara yazılarak içine atılıyor. Her defasında küreden bir top çekiliyor ve küreye konmuyor.

Kaçıncı çekilişten sonra, çekilecek sayının kesinlikle 5'e bölünen bir sayı çıkması garanti olur?

012

İLGİNÇ İNDİRİM

İndirimli satışlar yaptığını iddia eden mağaza sahibi ile müşteri arasında şöyle konuşma geçiyor.

- Fiyatlarınızı öğrenebilir miyim?
- TV 1410₺ , klima 860₺ ve bilgisayar 1700₺. Bu, yaptığımız son indirimli fiyattır.
- İyi ama indirimi nasıl yaptınız?
- Ben indirimi size şöyle yaptım: Televizyon fiyatını gösteren sayıdaki 6 rakamını 4 ve 5 rakamını 1 yaptım. Klimanın fiyatındaki 9 rakamını 8 ve 1 rakamını 6 yaptım. Bilgisayardaki 2 rakamını 1 ve 1 rakamını da 7 yaptım.

Bu ilginç indirimden sonra sizden istediğimiz şu: Üç eşyanın indirimden önceki fiyatlarını bulmanız.

ONDALIK HARFLER

A, B, C, D, E ve F birer rakamdır.
AB iki ve DEF üç basamaklı sayılardır.

$$A + B + C = 24$$

$$D + E + F = 19$$

toplamlarını veriyoruz.

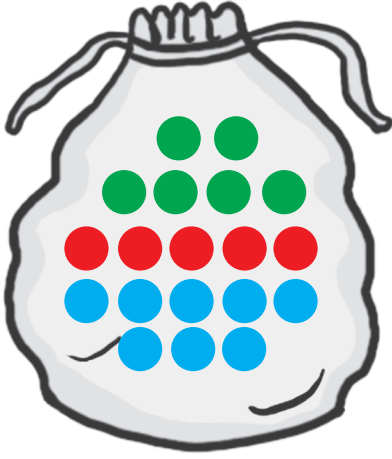
Ondalık sayı olarak yazılmış

$$\begin{array}{r} AB, DEF \\ BC, FDE \\ + CA, EFD \end{array}$$

toplamının sonucunu bulabilecek misiniz bakalım?

015

TORBADA TOPLAR

Şimdi size bir torba veriyoruz. Torbada 6 yeşil, 5 kırmızı ve 8 mavi top vardır.

Bu torbadan, içine bakmadan, en az kaç tane top çekmelisiniz ki, çektiklerimiz içinde her renk toptan en az birer tane bulunsun?

YİNE DİZİ

53, 83, 14, 44, 74, __, __, __

Size şimdi ilginç bir sayı dizisi veriyoruz. Sayılar belli bir kuralla, üsteki gibi dizilmişlerdir.

Sizden dizinin son 3 terimini bulmanızı istiyoruz.

016

TELEVİZYON

Bir köyde bulunan tüm evlerin $\frac{1}{3}$ 'ünde televizyon bulunmamaktadır. Kalan evlerin yarısında ikişer televizyon, diğer yarısında da birer televizyon vardır. Köyde kullanılan televizyon sayısı ise 400 dür.

Köydeki ev sayısını bulmanızı istiyoruz. Kâğıt kalemsiz de yapabileceğinizi hatırlatalım.

017

KUYRUK SORUSU

Sinema, ma, tiyatro ne kuyruęu derseniz deyin. İŖte öyle bir kuyrukta ben, Onur ve Kamil bilet almak için beklemekteyiz.

- Ben, baŖtan 20. sıradayım.
- Onur,sondan 12. sıradadır.
- Kamil ile Onur ve Kamil ile benim aramda 6 kiŖi var.

Bu kuyrukta kaç kiŖi vardır?

Sanırız kolaylıkla bulursunuz.

OTOBÜS YOLCULARI

Bir otobüs, durduğu her durakta, içindeki yolcuların sayısının yarısından 1 fazla kadar kiŖiyi indirmektedir.

4. duraktan sonra otobüste 1 yolcu kalıyor.

İlk duraktan önce otobüste kaç yolcu vardı?

